

L 409

4 $\frac{7}{409}$

Arturs Banmanis.

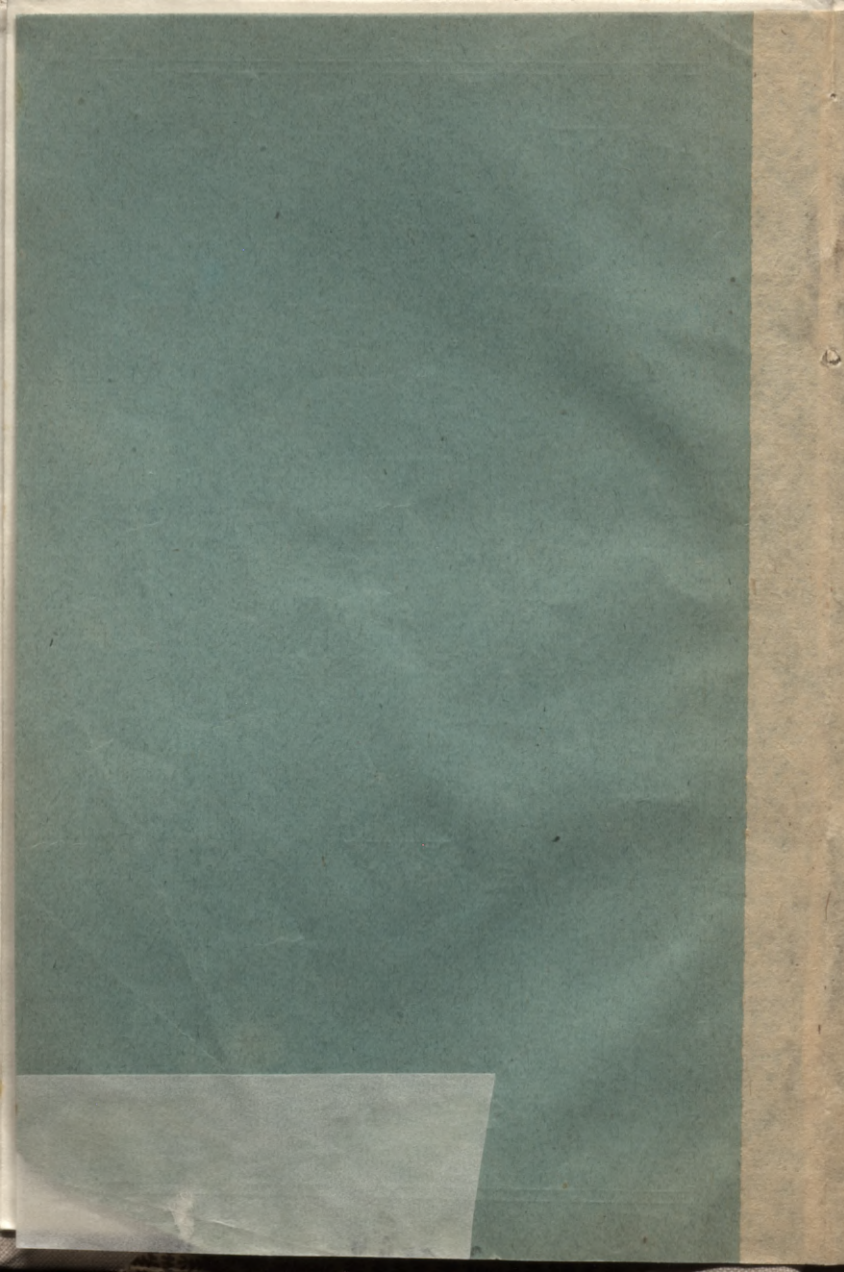
Atminas

no

I. Kreizberga.

Rigā, 1905. g.

~~7~~
- 409

4

Arturs Baumanis.

Atminas no

J. Kreizberga.

Rigā, 1905. g.

1453

0309057008

VALSTS BIBLIOTĒKA
Inv. ~~393.614.~~

✓
Pārb. 64

Pārb. 16.1.80.
3.11.80

Дозволено цензурою. — Рига, 11-го іюля 1905 года.

Drukājusi Kalniņš & Deitšmans, Rīgā.

Tas bija 1897. gadā, kad vasaras rih-
tōs pastaigajotees pa Leepajas Ceelo eelu, es
šād un tad pamaniju kaħdu pajaunu zilweku,
kas newilus wehrsa manu wehrību uš ņewi.
Wina gaita bija nedrosħa, zeki pahrak ņaleezās
pee katra ņola; ņeja baħla, azis dņiki beħdigas.
Ļai gan wina kostims bij weenkahrņħa, naba-
dņiga ņrahdneeka apgehrbs, wina ņejas glesnums
un inteligenze neħahwa to noturet par ween-
kahrņħu ņrahdneeku. Pagahja wairak meh-
neņħu, kur to nedabuju redset. Ļe kaħdā ru-
dens peewakarē, kad klientus jau biju atlaidis,
eenahk kaħds pušglanni geħrbees kungs, ku-
ram loti ņipra liħdņiba ar man jau paņihņtamo
pajauno zilweku no wasaras riħteem. „At-
ņaujat, ka jums ņahdos preekņħā,” tas eesahka
wahzifski, „mans wahrds: Arturs Baumanis.”
— „Ar—turs B a u —manis,” es eesauzōs ne-
wilus. „Ļoti preezajos!” — „Ļesinu, waj
jums buħs daudj preeka no manis.” — „Ļu,
zereņim.” — „Wispirms atņaujat jums iņteikt
ņrņnigu pateizību par to, ka iņgalwojāt mani

no zeetuma. Nahku taisni no ta Zums gan
 D. kungs (Grobinas zeetuma usraugs) buhs
 jau istahstijis, zaur kahdeem apstahkleeem
 eekluwu muhra muishda. No Rigas isnahk-
 dams biju aismirsis pasi. Kahds Grobinas
 faimneeks, pee kura biju meklejis mahjas
 weetu, tureja par sawu peenohkumu pasinot
 pagastwezakam, ka man truhkstot pases. Peh-
 dejais sruoja par to polizijai un mani ka brahli
 noweda us „seschu“. Pirmā laikā bija gan traki
 garlaizigi, jo zeloschana, pareisaki klejoschana,
 man loti pa dabai Ge-eju semneeka mahjā.
 zik tur interesantu seju; neween tas, zik tur
 interesantu zilweku, zilweku ar sawu prahtu,
 ar sawu spreeschanas spehju, — patihkami, wi-
 fai patihkami ar tahdeem isrunatees no sirds,
 kā knahbis audsis. Inhs jau sinaseet, ka biju
 weselu gadu Slokā pee mahzitaja S. Lahga
 zilweks, leels patriots. Tam bija jaispilda pee
 manis kahds „eekschējās mifstones“ darbs: ja-
 uswed manis no ta plata zela us to schauro.
 Man jau gahja tur labi, schaurais, kristigais
 zelsch nemas nebija tik stahws un gruhts, bet—
 bej gala garlaizigs. Schopenhauerim taisniba:
 zilweku dsihwe ir diwi demoni kas tos nemi-
 tigi waja: truhkums un garlaiziba. Ja naw
 weena, tad drofchi otrs ta weeta. Man jaat-
 sishstas, es labak zeeschu truhkumu, nekā sanju
 sewi mozit no garlaizibas demonā. Tadehl,
 ran, es atstahju smalko pilno mahzitaja mni-
 schu un tranzos tur, kur dsihwe mudsch. Pa-

teesibã S, it ihpafchi wina kundse, bij jau mani apnikuschî. Ne bes eemesla. Es daschreis, garlaizibas demona schausis, neisturejos pret kundstã tã, kã tas dschentelmenim buhtu peenabzees. Ak tãs smalkãs, glaunãs formas! „Das ist ja Alles Mumpitz“. Au, lai paleek! Tagad ne-efmu ne weenã, ne otrã zeeumã. Tagad gribu strahdat, eedfihwotees wispirms godigã apgehrbã, ka waru fatiktees ar godigeem (anständigen) laudim. Man D.kgs apgalwoja, ka juhs gribat buht tik laipns, mani pee sewis usraemt. Buhtu jums loti pateizigs.“ — „Labpraht, Baumana kungs, bet tikai ar to weenu nosazijumu, ka jums jaatsakas no dserschanas.“ — „Aefinu, waj drihkstu jums to apfolit. Es gan esmu pahrelezinats, ka waru atturetees no dserschanas, ja tik to gribu; bet fawu godawahrdu tomehr dot negribetu. Nolihgfim tã: ja es sahku schuhpot, tad metat mani pahrehtu, atteizatees no manis . . .“ — „Warbuht, ka tanã atgadijumã man zits nekas neatliks; bet gribetu tikai peefihmet, ka jums us fawu dserschanas kahri jaskatas kã us flimibu un nopeetni jazenschas to isahrstet.“ — Mehginajumi pee manis tikuschî jau wairakkahrt isdariti, esmu bijis laikeem tik pazeetigs, kã dfinis „Versuchschweinchen“, bet panahkumu naw bijis it nekahdu. Ne, Kreizberga kungs, te wiss atkaras no mana pascha gribas; ja es nopeetni, fwehti gribeschu atstahst schuhposchanu, tad es to ari atmetischu, bes wiseem

dakterifchu, školotaju, mifionaru, tikumibas wahrdotaju lihdsfeklifcheem.“ — „Nedomaju wis ta. Juhfu griba ir flimiga, ta jaahrstè.“ — „Kapeh3 juhs domajat, ka mana griba flimiga? Warbuht flimiga no juhfu un zitu stahwokla, bet ne no mana. Luhdsu neaismirft, ka dandsò leelà pahla gudriba ir pateefbà beeschi tikai tihrà mulkiba, pat ahrprah-tiba.“ — „Es no juhfu wahrdeem tikai redsu, ka neweenam naw eeteizami, buht few pascham par dakteri.“ — „Tikai es waru buht schis dakteris, zits neweens mani neisahrstès, — isnemot nahwi, kas, kà jau sinaseet, pamatigi isahrstè wifas flimibas.“

Pehdejos wahrduß B. runaja kaifltigi un ruhkti. Manija, ka farunu tà turpinat neder. Usajzinaju to pastaigatees gar juhmalu, kur B. man dsihwi, interefanti stahstija par sawu zeetuma dsihwi, par zeetumneeku daschadeem tihpeem, par kahdu augstakas kahrtas dahmu, kas wehlejusès pee wina nemt „mahleschanas“ stundas, bet kuru winsch rupji (brüsk) atraidijis jau peh3 pirmàs stundas, tai taifni teikdams azis, ka weenigais darbs, kas winas dahwanam pa spehkam, buhtu „das Häuseranstreichen“ (namu krahfoschana). Mani B. nostahsti loti intereseja un es to luhdsu, nekantretees ar stahstifchannu. „Sità reisè, tagad man jaeet mahjà, sahbacks norihwejis kahju jehlu. Leeta ta, ka sahbacki man naw no kurpneeka peemehroti, weenu dahwinaja manim kahda laba dwehsele (gute,

christliche Haut), otu kahds kungs. Bet ne-
 waru teikt, ka tee man buhtu laikā. Un re-
 dsat, taisni tas ihsti kristigais sabhaks nograusis
 manu kahju jehlu. Waj tas naw dihwaini?
 Ja es gribetu usmestees par kulturās filosofu,
 tad teiktu, ka kristigā tijiba ari norihwejnse
 dandj dwehseles jehlas. Jums warbuht duhrees
 azis, ka es tā kā bugodamees eju. Tas nahk
 no tam, ka man truhkst daschi kahju pirksti,
 kurus reis nosaldeju, pahrguledams kahdu see-
 mas nakti Ahgenskalna preedēs, protams, dseh-
 rumā. No ta laika man ari weena aufs pa-
 kurla. Luhdsu tadehļ runat škalaki ar mani.“
 Jspilidams B. wehleschanos, dewamees mahjās.
 Saruna turpinajās. B. stahstija, ka wasarā
 kahdu laiku strahdajis Ceepajā pee Bonitza kon-
 ditorejas iglesnoschanas ar greeštu un seenas
 glesnam. Winam wjadsejis pagatawot sihme-
 jumus, kurus ziti mahkslineeki tik labi neprat-
 uschi. Usnehmeis tam loti slikti samaksajis
 par darbu, tadehļ winsch atteizees un dewees
 atkal zelojumā, kuru turpinajis, lihds winam
 notikuse ta kibeles ar pasi. Par wisu scho ne-
 patihkamo atgadijumu B. runaja ar leelu
 dwehseles meeru, drihsak to usskatidams par
 saistofschu episodi zelojumā, nekā par ta wisai
 nepatihkamu pahxtraukumu. Kad es winu
 dariju usmanigu us scho sawado apstahkli, tad
 winsch man paskaidroja, ka tas esot fatalists un
 tadehļ dandj nenstranzotees par dsihwes kesam
 un likstam. Tās ne-esot isbehgamas. Weenigās

brunas pret tàm esot fatalistiskais pašaules us-
 skats. To jau ari wīkam wājadsejis paredset.
 Kas tad notizis? Wīnsch daschas nedelas no-
 tupejis zeetumā! Kas pee tam launs? Tis
 eeguwis peedsihwojumus, par kureem daschs labs
 wīnu warot apskaut; tas isbaudijis sawadas
 juhtas, kurās lihds tam ne-:sot pašnis; wīna
 smadsenēs raduschās domas, kas to zitadi gan
 nebuhtu apzeemojuschas. „Juhš warbuht doma
 jat, ka nu man peelipis kaut kas negodigs
 kahda Kaina sihmite. Par to es nebuht nebeh-
 dajos. Lai domā filistru pakauschi ko grib par
 mani! Lai tee isfludina mani par „vogelfrei“
 (brihwu kà putnu). Es buhschu tikpat lihgsms,
 kà tas, kas mani pirmo reis dehweja par talan-
 tu. Es g r i b u buht brihws, kà putns.
 „Mumpiz ist eure Spießermoral Peedo-
 dat! Juhš mani šapratisat. Es at-
 zeros wehl juhšu garās runas no dseeda-
 meem swebtkeem, kad wisi studentu pulzini bij
 šapulzejuschees us internazionalu komeršu Altona-
 was beedribas dahrsā. Juhš toreis isteizāt brih-
 was domas, runajāt par jauna laikmeta šahk-
 schanos us jauneem dsihwes prinziipeem. Tadehl
 zeru, ka mehš šapratisimees.“

Otrā deenā leeku atnahkt škroderim, kas
 nomehri B kostimu. Es apnemos škroderim
 šamaksat un B manim, tikko buhs kas no-
 pelnits. Us manu pamudinajumu B. keras
 tuhlin pee darba, šahk strahdat pee apgabaltee-
 šas presidenta Stscherbatschowa (tagad Senata

wirsprokurora) portrejas sihmēšanas leelā formatā, un valas brihšhōs šastahdidams planus tablakeem darbeem. Baumanā prahts teežas un motiweem is Latweeschu wehštūres, mitologijas un dsejas. Runajot par šcheem temateem, tee kam abi šlti un fantasijā drihšt mums gatawas lepnas bildes, kam japuškko wehl ne-esošhā Latweeschu museja un bilšču galerija. Mans weešis pawisam transformejas. Waka-rejā ironiskā tonā weetā štabjūšes šltā šajuhsminasčanās, pateess, dšilšč patoss. Tas runā gaischi, noteikti, ar ihsu pahrleezibu šmagi uffwehrdams teikuma galwenās daļas. Šhis runas weids, kā wehļak nowehroju, atkahrtōjās pee ta katrreis, kad tas bija uštraukts, waj nu dušmās, waj šajuhsminā. Šahdōs azumirklēds wina, žitkahrt us preekšču šaleezees augums šaflejhjās šahwaks, it kā to kaut kas želtu us augšču, azis luhkojās drošči un taišni, wišā figurā bij manama kaujas gatawiba, aiššahwet šawu pahrleezibu ar šparu un jonibu. Wina wahrdi tad krita staccato, kā ahmura šiteeni, ar kaišligu akzentuaziju. Wina šeja tad tika wišai dšihwa, azis šibeja un wina daiļā, augštā peere it kā štaroja.

Darbā un runās bija pagahjuščas kahdas šeščas deenas, kad B., pabeidšis Štšcherbatschowa portreju un apgehrbees jauno, pastelleto koštimu, isluhdsās no manis pusrubli pirtij. Aišgahjis us pirti ap pusdeenu, tas pahrnahža wehļu wakarā leelā „šchwunkā”. Es, gribe-

dams to peeturet pee kahrtigas dsihwes, dewu winam saprast, ka man wina istureschanas nemas nepatihk . . . B. smolkjuhtigi to tuhlin bij nopratis, bet bij luhkojees us to pahrak nopeetni. Otrâ deenâ, pahrnahzjis no teefas, atornu B. istabntukschu. Jautaju kalponei, kur B.? Atbild, Baumanis ajsghjis, teikdams, ka kungs to wairs ne-eeredstot. Tuhlin usdodu dascheem polizisteem, meklet B. rokâ, bet bes panahkuma. B. bij kâ uhdeni eekritis. Te nowembra mehnesi eenahk pee manis kahds okolototschniks un stahsta, ka winu utschastokâ tagad atronotees kahds zilweks, kas sauzotees par Baumani, esot mahkslineeks un pasihstot mani, bet pases winam ne-esot. Ja es winu pasihstot, tad wini to atlaidisshot us manu galwojumu. Atbildu, ka pasihstu gan mahkslineku Baumani, bet man wispirms japahrleezinas, ka winu B. ir ari mans B. Preezigs, ka ilgi par wolti mekletuis atkal pats lamatâs eemaldijees, dodos us polizijas namu. Pristaws, rahdidams us kaut kahdu schaubigu tehwinu, kas otrâ istabâ pee galda peeflehjees ko sihmè, jautâ mani, waj es to subjektu tur pasihstot. Usmetis azis, es tuhlin pahrleezinos, ka tas „subjekt's“ pateest A. B. Pee-eju kloht, dodu labdeenu. Tas kaut ko zaur sobeem nonurd. Mans Deews, kâ winsch isfkatas! Gaischee mati dublainâs pinkâs peelipuschi pee peeres un denineem, weena ajs tihri farkana. uspampuse, wisa seja ustuhkuse, ap lozekteem drehbju gabali, kas atronas skrandainibas peh-

dejā stadijā, kruštis pa pušei plikas, netihras, kahjās zauras kalošas! Ištis behdu tehs! „Ko tad juhs te darat?“ — „Tee kungi te man luhdja kaut ko usfihmet.“ „Tee kungi“, kanzlejas skrihweri plati nirkajās pee schein wahrdeem, skatidamees pa pušei ar nizinashanu, pa pušei ar preeku par akademiski isglihtotā mahkslineeka tragi-komisko stahwokli. „Waj jums naw patika nahkt atkal pee manis?“ — „Labpraht, pateesi loti labpraht,“ tas runaja steigšus un firsnigi, it kā bihdamees, ka gaušaka atbilde waretu manim dot eemeslu atteiktees no preekshlikuma. „Sche jums 20 kap., brauzat pee manis mahjās, tur jums šaimneeze uštaišis wannu un eedos kahdu godigaku apgehrbu.“ — „Gauscham pateizos, pateesi gauscham jums pateizigs.“ — „Urdeewu, mani kungi,“ tas teiza us skrihwereem, kuri, atbildes nedewuſchi, noſkatijās ar platām nirkam tam pakal, ka B., ejot wehl apskatidams nupat eedoto nandas gabalu, nedroſchein, nerwiſki ahtreem ſoleem dodas ahrā. „Ka juhs winam dewāt naudū, tas tak nebrauks pee jums, bet atkal drahsis taiſni ſchenki,“ teiza manim aiſejot priſtawa palihgs. — „Kahdu tſharku tas gan eemetis, bet, tizat droſchi, winſch pahrnahks.“ — „Cai Deews dod.“

Ka) wakarā no teeſas pahrnahzis, eegahju ſawā guſamā iſtabā, pamaniju Baumani us atſweltsnes deki eetinuſchos. „Pateizos jums wehl reiſ firsnigi; biju pateesi pawiſam no granda

nogahjis; schoreis kahds labs beedrs man bija
 nowiljis mana labàs drehbes un tai weetà man
 atstahjis sawas skrandas. Protams, ka newa-
 reju buht meerà ar tahdu mainu. To usmekle-
 jis, grahbu bes schehlastibas rokà. Strihdus bij
 karsts, tas beidsàs ar to, ka es tam eekrahwu
 pa oufi. Tas nebija smalki; bet tas rakaris
 bija dsehtris nedelam us manu rehkinu, un bei-
 dsot bija mani aplaunijis, kad dsehrumà pa
 stipru biju eesnaudees. Mans „labais draugs“,
 protams, negribeja palikt parahdneeks un dawa
 man diwkahrt atpakal. Salu galà tas man
 eedewa tahdu belsenu pa galwu, ka mans pan-
 fnejs saplihfa drusku druskàs, azs, kà redsat, tika
 eerainota, un es, ne wifai mihtksti, eewehlos
 renstelè, no kuras mani isswejoja kahda laba
 gorodowoja dwehsele, zitadi buhtu nosalis. Dr-
 mani tad mani aistteepa us feschu. To zitu juhs
 sinat. — Juhfu fainneeze no eesahkuma negri-
 beja laist mani eekschà, bet kad es tai nehmos
 islobit no bihbeles stahsta par pasuduscho dehlu
 to man noderigo morali, tad winai firds atmeek-
 schkejàs un ta ar weenu leelu asaru kreisajà
 azi, eelaida wani un steidsàs tublix wannu tai-
 st. Kamehr kehki sehdeju — salonà jau ne-
 laida — un pahrdomaju sawu behdigo likteni,
 Juhfu fainneeze man wairak reises lika pee
 firds, kaunetees un labotees. Es to apnehmos
 isdarit us mata, tikko juhfu wannà
 noskalojis to wezo Adamu, bet, kà jau katkismà
 mahzijos: „Wasser allein thut's freilich nicht“;

kad tik tas neatgreeschas atpakaļ. Kā arī ne-
 buhs, tagad pateizos jums šīrnīgi par juhsu
 Samariteesča darbu. Zik labi ir, kad ir kašds
 zilweks pašaulē, kas par tevi gašdā. B. runaja
 šīrnīgi, ar slavjām azim. „Gauscham, gauscham
 jums pateizos.“ — „Āe par ko. Labak pašah-
 štat, ko esot peeredsejuschi un peedšihwojuschi?
 O infandum, regina, jubes renovare dolorem,
 B. žiteja Eneja pašihštamōš wahrds Didonai
 atbildes weeta. „Ko lai jums šahštu, mans
 zelsch bijis ihās zeeschanas zelsch. Bet zeescha-
 nas bija wairak kā pelnitas. Kas man pee
 jums nekaiteja, wareju meerigi šrahdat, lašit
 zik patikōs, šihmet, prahtot, uštrihdetees. To-
 mehr es ašgahju un eeschuhpojos, loti gribejas,
 ko grehku flehpt! Kad juhs nebija mahja un
 juhs jau weenmehr pa teesam, tad mani kā
 leetuwens jahja atkal garlaizibas welns.“ — „Āes,
 waj tik nebij zits welns,“ es peebildu. — „War-
 buht arī zits, nepašihštu tik labi to demonolo-
 giju bet fakts paleek fakts, ka tas beswahrdis,
 teikšim welns, mani iswilinoja is juhsu dših-
 wokla, šehenki. Pahrahzu schwunkā Juhs,
 protams, taišijāt škahbu gihni. Domaju, tew
 brahlit, te wairs paleekama weeta newaid, tai-
 sees, kā teez projam. To teizu arī juhsu šaim-
 neezei. Tagad man rahdas, ka esmu šamelo-
 jees. Es gan pateesibā nemaš nebiju tik
 dšiki pahrleezinats, ka juhs mani padšihseet, ja
 tik kerschos naigi pee darba. Mani wilinaja
 brihwā isdšihwe, jo zeezumā jau kreetni biju

attupejees, ilgot ilgojos fatiktees ar jantreem
 feleem pee brandwihna un alus glahses. No
 eefahkuma man, protams, patika loti labi pee
 jums, jo pee jums wareju dsefet sawas garigàs
 flahpes; bet ar to wehl nawa gan. Silweks
 loti komplizets radijums, ihpaschi modernais, tam
 dauds, pahrak dauds wiswisadu wajadsibu, ku-
 ras skali prasa eewehroschanas. Manà dwehsele,
 bes schaubam, gul wairak welni, demoni, waja-
 dsibas, kaislibas, instinkts — sanzat wirus ka
 gribat, — tas pateesiba weens pihdis, — bet
 schis „bestijas“ ir, pateesi ir un nelaisch tew
 meerà, ubj, grausch, fuhrst, smelds ka sobu
 schpes, lihds newari wairs isturet un gahsees
 atkal sanki eekschà. Tur nelihds nekahda ap-
 nemschanas. Es jau it labi sinu, ka buhtu
 labaki, jankaki, ja es atkal dsihwotu ka agrak,
 pirmos gados akademijs. Bet „video meliora
 proboque deferiora sequar“, man jateiz ar
 Dwidu. Tas nabadstasch bija ari tahds wahisch
 putns, glauns perschu kalejs, bet wahja dweh-
 sele.“ — „Tà tad nu juhs atsihstat, ka juhsu
 spehziastch wisai wahisch, ka juhsu griba bes-
 spehzigà, flimiga, ko juhs agrak negribejat at-
 siht.“ — „Ja, toreis es tà jutu, ka runaju; tagad
 tapat runaju, ka fajuhstu. Pateesibas jau ne-
 mas nawa, ir tikai point devue ir (apluhko-
 schanas stahwoklis) subjektivas fajuhstas. Schini
 brihdi es sawu schenka dsihwi nekahdejadi ne-
 mainitu ar dsihwi pee jums. Pehz salas, pehz
 issalkuma, ruhgtuma, dusmam, kuras nesen is-

bandijis, ſilta wanna, miħkſta atſweltne, kom-
 forts, wiſa juħſu mahjas atmoſſera, radijuſe
 mani organisku ſajuħtu, kas atronas leelā pre-
 tekli ar tikko pahrdſihwoto. Tadeħl es, pateeſi,
 gribu atturetees no dſerſchanas, lai waretu ſħos
 patihkamos azumirkłus paiłdſinat, ſankt liħdſ ar
 Fauſtu pee Greetinas ſahneem: O, Augenblick,
 verweile! Bet nu ſinu no peedſihwojumeem, ka
 mani war raſtees atkal weħleſchanās peħz kroga
 un ſħenka braſħās, briħwās dſihwes. Es kā
 godigs zilweks waru tikai apgalwot, ka gribu
 zihnitees ar ſawu demonu, galwot, ka to uſwa-
 reſħu, newaru. — Peedſihwojumi man bijuſħi
 deesgan raibi. Kaħdu laiku biju pee kaħda
 ſħiħda pulkſteru taiſitaja, kam bija daiła ſeerwina.
 Ar to mehſ driħſ eedraudſejamees; bet es ne-
 waru teikt, ka ſħi drandſiba buħtu ſħiħdinam
 preeku darijuſe. Lai gan tas bija loti praħtigs
 wiħrs, daudſ laħjis, leels „piħku ſobs“, ar kuru
 wareja kreetni un patihkami iſrunatees, — to-
 mehſ Otelo daba winā bija tik ſupra, ka
 tas man dewa padomu, newirināt wina durwis.
 To winſħ man teiza draudſibā, un es, ſinams,
 ſħo drandſigo mahjeenu ar ſehtas meetu eeweħ-
 roju. Tad apmetos uſ dſihwi kaħdā ſħenki
 Jaun-Leepajā. Tur es mahzijos paſiħt leelus
 originalus, ſmalkus un rupjus bleħſħus, leelus
 un ſihkus ſagliſħus. Es waru jums teikt, ſħi
 paſaule mani loti intereſeja. Apbriħnojamu at-
 tapibu, iſweizibu, aſpraħtibu eeweħroju ihpaſħi
 pee weena; tas bija loti omuligs zilweks.

Kà wińsch prata publiku smihđinat. Wis-
 pahrigi nesamaksajams beedris pee schuaba
 glahses. Par ziteem waru teikt, ka teem truhka
 goda juhtu un beedriska gara. War peedot
 dandj apgrichzibas pret morali, ja zilwekam lihđs-
 juhtiga sirds. Japeemin buhtu wehl kahđi pah-
 ris'subjektu, kas noslihđejuschi „schubjaku“ rinda,
 ar kureem eepasinamees it zeeschi. Tee gan nesog,
 bet dabu sawu pahrtiku, to schà tà sanbagodami. Man
 wina widu bij ihpaschs stahwoklis, jo es nopel-
 nijos nandu, fabrizedams sikhmejumus, bildites,
 karikaturas; reis pat norakstiju kahđai jauna-
 wai luhgumrakstu. To bija atstahjis lihgawai-
 nis, kas leedsees behrnu ufturet. Dsert tee
 blehschi dsehra us mana rehkina katru deenu,
 bet tad ari parahđija godbijibu. Zuhš smaidat,
 rau, zik tahtu esmu tizis! No akademiskeem
 angstumeem esmu nonahzis dsihwes padibenēs.
 Bet es jums saku, katram mahkslineekam wifs
 tas wajadšigs, tam wifs japeeredš, jaisjuht, ja-
 eemehro, jaisbanda, tad tik wińsch warēs buht
 sawa laika spogulis, warēs pasneegt mahkslas
 raschojumus, kurōs dsihwos, pukstēs muhšlaiku
 gars. Peedodat patetiskās beigas, bet ta ir
 mana swehta pahrleeziba. Tikko man atliks
 laiks, es sawus eespaidus attehloschu.“ Tai wa-
 karā B. wehl dandj stohstija, bija loti runigs,
 starp zitu atfinās, ka no tām 20 kap. par 8
 kap. ispirzis pudeli alus, peesihmedams: „man
 pudele alus maksā 8 kap., ziteem 10 kap.“
 Otrā deena B. bija loti nopeetus, uswedās loti

smalki, isturejās goddewigi pret manu šaimneezi, eelaidās ar to runās, tā kā ta beidsot atfinās, ka B. esot ļoti patihkams un gudrs zilweks. Pateesi, B. mahzeja jo drihši eeguht feeweefchu uftizibu. Winšch prata uskert ihsto toni tahdā mehrā, ka dahmas šarunās ar wīnu tika ļoti wakširdigas un istahstija tam dašchu interesantu noslehpumu. Par leelo westurisku bilšchu planeem runajām dauds, bet pagatawotas tika tikai daščas škizes. Portrejas B. ne wišas laimejās; winšch pats labpraht atfinās, ka ne-esot portretišis. Tā tas gahja lihds seemas šwehtu wakaram, kurā kahda pasihstama dahma, P. kdse, pahršteidja B. ar wehrtigām welas balwam, es ar uswalku. Tās šanehma pee mirdsoščas eglites, atškanot seemas šwehtku dseefmu škanam. B. bija tik aišgrahbts, kā reti to esmu redsejis. „Ai, kā tas man atgahdina wezaku mahju, manus behrnibas un jau-nekla gadus. Kahda burwiba seema šwehtku dseefmam ar šchim weenkahrščām mašām šwezitem! Juhs wiši esat tik labi pret mani, un es neka newaru dahwinat, zik nabags es esmul! Tā tahlak ne-eet, tas mani pahrak nospeesch.“ Wišu wakaru B. bija preezigs kā mas behrns, runigs, asprahtigs. Dseedataja J. jkdse, kas tajā wakarā juhšmigi dseedaja daščas dseefmas, tam ļoti eepatika, it ihpašchi kad ta wīnam isgatawoja aiššaini eewainotai azij. Seemas šwehtkus pawadijām ļoti omuligi, un B. bija it kā pahrwehrtees, tas šahka runat

par to, ka waretu atmešt dšeršhanu pilnigi, ja eemihletos un apprezetos. B. loti eepreezinaja pahri kartis no mahtes, brahla un mahšas. Tas loti nošcheloja, ka tehws, (eewehrojamaš architektš un tautas darbineeks) wairs ne-efot dšihws. Šik ari runa nenahža uš wežo Bau-
mani, wina dehš atšaužās par to ar r isdšifako zeenibu. Tas šaweenojis miškštu, juhtigu širdi ar ašu wehriġu prahtu un šabeedrišku wiħreštibu.

Drihši peħž seemas šwehtkeem B. godigā kahrtā šchkihrās no manis, dabujis ušaižinajumu no Dr. K. mahlet un šiħmet daščas portrejas. No eesahkuma bija pilnā meerā abas pušes. Dr. K., buħdams meerā ar B. darbeem, bija tam ašfolijas peedewam „warenu“ watetu mehteli, ja wiš darbi tikšchot akurati išpilditi. Prowiſoriški B. bija jau dota teešiba, wareno seemas mehteli išejot ašwilket. Wareja buht paġahjuščas ašmeħram kahdas 10 deenas no B. eestahšhanās jaunā weetā, kad Dr. K. eenahk ušbudinats pee manis un šahšta, ka B. wakar nowakarē išġahjis tehrepees šiltajā warenajā seemas mehteli, bet pahrnahjis wehl ne-efot, tadehš jabihštotees par dahrgo mehteli. Dodu padomu greestees pee polizijas. Ar tās palihdšibu išdodas B. išokšcheret kahdā nomales šchenki. Uobranža turp. B. pilnās sehgeles, bet mehtelis wešels Šaredšehhanās preeks no B. pušes bij wišai leels; tas pat išrahdija dakterim šawu „indignitati“ par to, ka tas tranzejot wina omulibu un leekot to meklet špelunkas.

Nekas nellhds. Mehtelis lihds ar B. triumfä teek pahrsteepti mahjä. Es tuhlin jutu, ka tahda Dr. K. eejaukschanäs B. individualitates swehtakäs teeßbäs (tä B. mehdsä apsihmet pahrmetus un rahjeenus no profanä puhla, wina schuhposchanas dehl) fatrizinäs labäs fatiksmes pamatus. Manu nojanta israhdijs par pilnigi pareisu, jo pehz kahdas nedelas atkal eenahk pee manis Dr. K., wehßidams, ka B. wairs ne-efot ne turams, ne waldams, gribot ar waru us schenki, pretejä gadijumä draudot sagreest lupatäs pagatawotäs portrejas, waj issist loqu un pa to dctees laukä, ja to ar labu nelaidischot. Dodos us gaidamäs katastrosas weetu, us Dr. K. dsihwokli. B. stahw preekshnamä swehroschäm azim. „Mani grib noturet ar juridiskeem kniseem, ka man ne-efot teeßbas aiseet, nebuht ne-efot wifus darbus pabeidsis. . . Waj ne-efmu brihws zilweks, kas war eet un darit, kas tihk, bet mani tura kà zeetumneeku.“ Es paskaidroja B. draudsigä balji, ka to aistur wira pascha labä, neweens wiru pateesibä neaistura; lai nem pat wareno mehteli lihds, ja dod goda wahrdu, ka to ne-nodsers. Ja, goda wahrdu B. dod. Es atteizu, ka tizu wira goda wahrdam. B. paleek lehns un atwainojas par drandeem. Misgahjis tas pahrnahk tikai oträ deenä, ar mehteli. Tomehr ilgi tas nepaleek pee K. un eefahk atkal fatu klejoschanu no weena pasihstama pee otia, no weena schenka oträ, weenmehr pelnidams maifiti,

pahreisak schhabiti, ar sihmeschanu, mahleschann.
 Schad un tad tas apzeemo mani, wairak waj
 masak eedsehtris un aishnehmas no manis pa
 rubli un pusrubleem, dsihwes wajadsibam.
 Aishnehmuma formula, stereotipa: „Pumpen Sie
 mir einen Rubel,“ waj „einen halben Rubel,“
 Kad „duhscha“ nebij parak leela, B. pakawejäs
 kahdu brihdi pee manis scho to pastahstidams
 par sawa Tschiganu dsihwi un paraknadams pa
 jaunakeem mahkslas laikrakteem. Tanis
 atronot weena otra eewehrojama mahkslineeka
 wahrdu, tas daudsreis newilus gruhiti nopuhtäs,
 sahka nemeerigi staigat pa istabu schurpu turpu,
 un allaschin eesauzäs, pee sewis runadams,
 „tä tahlak nedrihksitu dsihwot, man jasanemas,
 jastrahda, esmu nederigs tautas lozeklis,“ tad
 us mani wehrdamees, „waj në, Juhs man
 palihdsesat tikt us zela.“ — „Lappraht B., ja tik
 finat, kà Juhs nowest no schuhpibas zela.“ —
 „Man wehl japabeids daschi mafi darbi, tad
 palikschn pee Jums un strahdaschn, pateesi
 strahdaschn, sche mana roka.“ — „Labi B., warat
 nahkt katru brihdi.“ Pateikdamas pa aiflee-
 neto naudu, atwainodamees par trauzejumu un
 peedferschanos, ko winsch nekad neaishmirsa darit,
 B. aishgahja saweem nedroscheem solem . . . Pehz
 dascham nedekam eenahk manä darbistabä B.
 deesgan glihtä uswalkä, kuram tomehr noredsams,
 ka tas nawa taisni schuhdinats walkataja
 lozekleem. „Ja Juhs tagad gribat mani usremt,
 tad eerahdat man istabu, kur waru strahdat un

pahrgulet. Tas bija pawasari 1898. g. Man
 toreij bija milšiga gulamistaba ar wifai leelu
 logu. To iswehlejām par darbistabu. Es gan
 wairs netizeju, ka B. buhtu pilnigi emanžipejees
 no šawa „schuhpibas welna,“ bet biju tomehr
 preezigs, ka tas gribeja nopeetni strahdat. Scho-
 reis B. ari pateesi kehrās pee darba ar swehtu
 nopeetnibu. Pahrrunaja ar mani wiswisadus
 tematus is Latwju senatnes, taisija sihmejumu
 skizes un krahsu skizes, sikhkumōs isstrahdaja
 nahkamo glesnu galweno personu sejas ar wis-
 smalkako waibsu spehli. Starp zitu tas us-
 meta Latweeschu aishwehsturisko Jahna wakaru
 jeb Lihgo swehtku swineschānu, liktena sirgu,
 Imanta un Kaupo zihru, nahru deju un dauds
 zitu, no kurām dasčas, pehz B. nahwes, no-
 dewu K. L. B. musejai. Darbs B. weizās
 brihnum ahtri; tas strahdaja it kā drudsi,
 spalwa, sihmulis, waj pinsele tikko tikko wareja
 fekot wina domu skrehjeenam. Sakomponet
 kahdu glesnu daudsām figuram, tam likās buht
 rotaku leeta. Reti kad tas palika pee weenas
 skizes; tas nebij meerā ar padarito, tas meh-
 ginaja otrā, treschā un zeturtā skizē plastiskaki
 iszelt glesnas pamata ideju, un tas winam ari
 pa leelakai dakai isdewās, jo winam bij afs,
 stiprs mahkslineeka prahts. Wismihlaki tas
 rihkojās ar akwarel. (uhdens) krahsam. Lai
 gan akademiajā tas nebij mahzijeēs ar tahdām
 rihkoteēs, tomehr scho krahsu tehniku winsch
 prata labi un dasčas glesnas, ainas un portre-

jas winam isdewàs wisai teizami. B. domas, fantasiija greesàs wismihlak ap weenu polu : gar Latwijas wehšturi ; to winsch gribeja stahdit Latweescheem preekschà wisa gaischumà un burwibà, winas tumšchos un gaischos azumirk-lus, tautiskàs dšihwes sawadibas, tautas preekus un behdas. Leela behda bija winam par to, ka Latwju senatne tik mas wehl attihštita, ka Latweeschu archeologija wehl pilnigi behrna antòs. Bes tàs mahkšlineekam truhkst peeturas punkts un wina glesnam war buht tikai wairak waj masak subjektivas fantasiijas rakšturs. Tos awotus, kas bija dabunami, B. sludinaja ar leelu nopeetnibu. Dusmàs, ka tam natw wisa wajadšigà pee rokas, lai glesnàs waretu usburwinat Latweeschu senatni, tas kehràs pee temateem is Leischu pagahštnes, kurà daudš wairak ispehtits. Tadehl ka es biju deesgan aš issteizes par wina Latweeschu etnografiskai isstahdei pagatawoto „Jagaila nahwi“, tas nehàs študet Polu un zitu awotus par Jagaila pehdejàm štundam, par to laiku apgehrbu, par Jagaila isškatu, par wina familiju, par Polu un Leischu tihpeem. Ar šcho bildi tas gribeja atkal tikt us angšchu, gribeja to nosuhtit akademijai un ispelnitees medali. Pee schis bildes tas strahdaja ar ihštu mahkšlineeka apkehribu, taišija daudš škizes, lasija, šarunajàs par to ar mani, ar Leepajas isglihtoteem Leischeem un Poleem. Rudeni tas nodomaja tikt galà ar eepreekschejàm študijam un tad

tuhlin sahkt leelu ekkas bildi, kurai bija B. zelt atkal godā un slavā. Pa starpam tas ispildija daschnedaschadus pastellejumus: wahrda deenu gratulazijas, kas winam isdewās ar leelu humoru, maskas maskaradem, portrejas, kopijas no glesnam, karikaturas is Ceepajas skandalkronikas. Wakarus pawadijām pahrrunajot eewehrojamus mahkslas un rakstneezibas darbus, kā ari wehstures notikumus, kas deretu glesnu preekshmetam. Wehsturē B. bij loti plaschas sinaschanas; tās aptwehra wifas pafanles wehsturi. Winam bij dsihwā atminā daschado laikmetu dsihwes ahrejās formas, apgehrbi, rihki, buhw-darbju stili un etnografiskee tihpi. Man wehl tagad prahtā wina afais, dsihwibas pilnais salihdsinajums no Romeeschu un Greeku tihpa feeweefcheem, kā tur notehlotus klasiskā laikmeta skulpturas darbus. Kā wifai smalku nowehrojumu lai tikai peeminu weenu: Greeku statujās feewetem wirsejee azu wahki dodas wairak us preekshu, nekā apakschejee; tas, lihds ar waigu formu, peedod Greeku feeweefshu tehleem to maigumu un glesnumu, kahds Romeeschu feeweefshu sejam truhkst, tadehl ka tām azu wahki weenadi.

No wehstures mahkslineekeem B. loti zeenija Kaulbachu, Piloti, Keteli; pirmo ihpafchi wina leelisko ideju un grandiosā kompozizijas talanta dehļ. Es stahdiju Keteli dands augstaki par pirmeeem, apsihmedams pehdejo par Wahzu lee-

lako wehstures glesnotaju (Historienmaler). Kaulbachs winam wisai patika ari kà personiba, wihrestibas, nelokamàs gribas un angsto zenteenu dehl. Utzeros wehl, zik lepns bij B. us sawu Kaulbachu, kad tam pastahstiju kahdu sikhmign anekdoti no Kaulbacha dsihwes. Kahds wezs generalis nebijis pilnigi meerà ar portreju, kuru Kaulbachs no wina pagatawojis un isteizis to mahkslineekam deesgan gaischòs wahròs: „Nun, Herr Kaulbach, Ihr Pinsel wird schon alt,“ us kam Kaulbachs dewis satreezofchu repliku: „Nun, für solch' einen alten Einfalts pinsel wie Sie, ist er gut genug.“ Par nupat miruscho Adolfsu Menzeli B. runaja ar leelu godbijibu. Esot apbrihnojama wina milfigà darba spehja, tàs epochas wisai smalkà un sikhkà pasihschana, no kurus tas nemot tematus, un tomehr wina glesnas ne-esot konglomerats no pahrllezigàm wehsturiskàm studijam. Wina glesnas ne-esot remdens, ahrigi leetischks dsihwes notehlojums, tàs esot dsihwi skatitas, skatitas ar mahkslineeka sposchajàm dsikredsigàm azim. Kad winam aisrahdiu, ka Kaulbacha glesnàs taisni schis moments truhkst, ka wina un Piloti bildes allaschin lihdsinas smalki isdomateem teatra skateem, bes ihstas siltas pukstoschas dsihwibas, tad B. nemitejàs aisrahdit, ka Kaulbachs kà ne-weens zits pratis notehlot swarigos pasaulwehsturiskos notikumus wispahrigòs leelòs, genialòs wilzeendòs, turpretim Menzels gadeem nodarbojees, sikhmejot Friedricha Leelà armijas uniformas.

Plasčas sinasčanas bija B. ari anatomijs Man wehl atmiņa, ka winsch sadrauweja kahdu eewešrojamu ahrstv, kad pehdejais tam mehginaja eerunat, ka sinams muskuls ne-efot vareisi notehlots; winsch esot ussimejis muskuli kuru sanjot ta un ta, bet tur esot pawisam zits muskuls. B. atteiza, ka ahrsta kgs, deemschehl, esot ahtri aismirsis anatomiju, winsch loti alojotees, samainot muskula nosaukumu un funkciju; un nu nahza Latinu nosaukumu gara wirkne. Beidsot ahrsts atsinas, ka ir gan pahrskatijees. Wispahrigi jateiz, ka B. bij apbrihojama atmiņa; tas pehz gadeem wareja sankt pee wahrda weetās un personas, ar kuram bija tikai reis satizees un eepasinees, zeldams pa Wahzsemi. Tur B. bij eepasinees ar nabagu mahlderu dsihwi un mahzeja dands stahstīt, ka meistars protot issuhkt sellus, samaksadams par darbeem desmit un diwdesmit kahrt masak algu, nekā paschi dabunot. Winsch to pats esot isbandijis Wahzsemē un saprotot schini sinā loti labi sozjaldemokratu zenteenus. B. wispahrigi bij leels strahdneeku draugs un aistahws, jo, beeschi ar teem satikdamees, pahrsina winu likteni, winu wajadsibas un nopuhtas.

Wakaros B. lasija dands wehsturi, tad jaunakos Wahzu un Latweeschu rakstneekus, kurus lihds tam mas pasina. Sudermanis winam mas patika, lai gan tolaik to wisi flaweja. Tas mehdsja winu lamat par „Sudel-

mann". Labaki winam patika Hauptmans bet ari to winsch mahzeja stingri kritiset. It ihpafchi B. nepatika luga, zaur kuru Hauptmans eeguwa wispahreju flawu „Vor Sonnenaufgang" (preeksch fanles lehktas). Taja H. rahdot, ka neprotot mahflineeka usdewumu, aprobeschotees tehlojumâ ar to, kas nepeezeschami wajadfigs mahkslineeziskâ mehrka safneegschanaï, jo zitadi tas nebuhtu tik pahrak plaschi notehlojis wiswisadas nekreetnibas, lopi-bas un negehlibas. Jo tankas un gaischas esot krahsas tajâs weetâs, kur wajadsejis „pustumfas" (Halbdunkel). Wispahrigi B. nebija draugs no „Niderlandeeschu fhlglesneezibas", fewischi no tahdas, kas mihleja notehlot wisfai plaschi ikdeenejus neezigus fhkus un pee tam neglhtus notikumus. To peewilka zilweku leelee darbi un zenteeni, zilwezes zehlee preekschmeti, tantu, schkiru swarigâs zihnas. Nebija B. meerâ ar Hauptmana „Einsame Menschen" (Weentuli zilweki). Johans Fokerats tam nebuht neislikâs tahds, kahdam tam pehz idejas wajadseja buht. Winsch nebuht nerepresentejot to zehlo nemeeru ar pasauli, kas negandot aif nespehjas un kuhtribas. Tas wairak nekas ne-esot, kâ pahrsrahdajees neirastenikis. Sarunâ par scho tematu es eebildu, gribedams B. drusku pakaitinat, par beeschi atkahrtoto „Alles ist Mumpitz", ka lugâ ir kahds mahkslineeks Brauns, kas, pehz manâm domam, masakais filosofisko dsihwes usskatu sira Bau-

monim loti lihdsigs, jo ari tas skatotees us pasauli ar pilnigi blaseta zilweka nizinascšanu. Šči peesihme bija kã dširkštele pulvera ragã. Swehroschãm azim B. nostahjãs man taisni preekščã un runaja ustraukts, kaisligi, ar leelu usšwaru. Ae, šarp Braunu un wiru esot leela šarpiba, lai gan abi esot „verbummelte“ (noklihdušči) mahkslineeki. Brauns bes širds, auksti, ar nīrgam un netikleem šaimem luhkojotees us pasauli, mehginot wiru zehlu zenschanos likt nowahrtã, tam nekas ne- esot šwehts; bet winsch, winsch B. mihlot šawu tautu, nabaga Latweeschu tautu winas zentigos dehlus tik karsti, zik karsti wina širds warot just. Winsch ar šawu „Mumpitš“ gribot tikai isteikt, ka deemšchehl, wisam tam, kas pat wiskreetnakajeem leekotees leels, zehls, warens, ka panahkumi, šlawã, gods, selts un šudrabs, šmalka isdšihwe, wisrafinetakee baudijumi — pateesibã nekas ne- esot teem ne- esot paleekamas, absolutas wehrtibas, tee newarot zilwekam eedot pilnigu apmeerinaschanos, pilnigu laimi. Tamdehl winsch esot teorijã pesimists, dšitsch, neisahrštejams pesimists; bet širdi, tur esot žitadi; ta peekerotees pee dšihwes, kã koks ar šawãm wisšhkekãm šaknitem semẽ. —

No Latweeschẽem rakstneekẽem B. tai laikã wiswairak imponeja Aspasijs. Tas zeenija winã temperamentu, špehžigu, kaisligu temperamentu, kas žiteem Latweeschu dsejneekẽem truhkstot. Lai gan es ašrakđiju us Aspa-

fijas negatiwajām ihpafchibam, B. nebij pahr-
 leezinams. Afpafijas fiils, winas dsejas karstā
 dwešma B. patika. Muhfu leelos epus, Lautenbacha
 „Needriſchu Widwudu“ un Pumpura „Lahſch-
 plehſi“ tas nemehdſa flawet, bet labpraht
 laſija tos, mekledams peh3 motiweem un
 fiſcheteem. Tajā paſchā laikā es B. eepa-
 ſihſtinaju ar Janschewſka dseju. Wehlak
 B. iluſtreja daſchus Janschewſka dsejolus.
 Iluſtrazijas iſdewās labi. Schehl, ka tās nawa
 nahkufchās klajā. Laſot, diſputejot mums pa-
 gabja deenas un nedēlas kā wehja ſpahrneem;
 pawafars bija jau klaht un mani atmodās il-
 goſchanās atkal paluhkotees ahrsemēs. Uodo-
 maju ſchoreiſ apmeklet Wihni, Weneziju un zi-
 tas pilſchetas. Kad B. par to ſtabſtiju, tad tas
 ſmagi nopuhſdamees teiza: „Kas man nabaga
 paklihduſcham mahkſlineekam dos eefpehju
 ſmelt mah3ibu, apgaribu no leelajeem mahkſlas
 darbeem ahrsemēs! Man kā daud3 ziteem, daud3
 zeenigakeem par mani, ja3itas teitan kā plikam
 pa nahtram, kā gailim pa pakulam“. Pahr-
 brauzis no ahrsemem. neatradu B. pee manis.
 Tas bija eefah3is we3o krogu un ſchenku dſihwi.
 Kad peh3 kahda laika nejauſchi ſatikamees uſ
 eelas, tas ſolija drihſumā peemanis peenahkt un
 iſrunatees par zelojuma eefpaideem, bet lai aiſ-
 leenot kahdu pusrubli; tas eſot nepeezeefchami
 wajadſigs. Pateefi drihſi B. eeradās bet atkal
 pilnā. Es ſtingri noteizu, ka to nepeenemſchu
 un nerunaſchu, ja tas nahks peedſehrees. B.

gausčam atwainojas un apsolas labotees, luh-
 dsas pat, lai to atkal usņemot šawā pajumtē,
 lai waretu nobeigt eesahktos un nodomatos
 darbus. Es ar preeku peenehmu preekšč-
 ikumu un B. otrā deenā pehž pusdee-
 nas jau mans eemihneeks. Tas tura wahrdu,
 strahdā nadsigi, pagatawo kahdu akwareli is
 Romeesču senatnes „Wehrdsens dseesmu“, kahdu
 interesantu, dsihwibas pilnu skatu is sawas
 schenku dsihwes; tani notehloti wina tuwakee
 schuhpu beedri, tad tapat akwarelkrahsās Nihzes
 juhemale nowakarē. Tikko minetās glesnas pa-
 beigtas, B. keras atkal pee Jagaila nahwes,
 taisa skizes, grupu un krahsu skizes, studē Polu
 un Leisču tihpus. Pa wakareem lihds wehlai
 naktei lasam un pahrrunajam daschadus tema-
 tus is literaturas un sadshwes. Senahk runā
 par korporazijam un Kr. Waldemara usskatu
 par tām. B. pretojas Waldemara usskateem.
 Latweescheem esot studentu korporazijas wajadsi-
 gas, kā dambis, kā pretspehks, kamehr tās esot
 Wahzeescheem. Wahzeesču korporaziju
 nosihme un swars Baltijas dsihwē
 un politikā esot us katra šola sastopami. Kas
 karojot pret korporazijam, tas atsakotees no
 eewehrojama zihnas lihdselka Wahzu un Lat-
 weesču šazensibas klonā. Lettoniju B. peemin
 ar pateizibu, jo esot tur pawadijis dands jaunū
 brihsču; kā peemiru tas winai esot atstahjis
 pasihstamo bildi ar skateem no studentu nopeet-
 nās un jautrās dsihwes. — B. zensčas eepa-

sihteas ar jaunako beletristriku. Sedodu tam Knuta Hamsuna „misterijas“, ar peesihmi, katās gan winam patikšot. Bet israhdas, ka tās neween patihk, bet to pat šawilko leelā mehrā, nedod tam meera ne nakti, ne deenu. Tas lasa šho grahmatu wairakkahrt, war par to runat bes apnikas. Hamsuns B. azis genials psichi-
 chologs, kura škats teežas — pat sem apšinas fleegšhna. Mani gribot negribot šahk intereset jautajums, kas warejis minelā Hamsuna romanā tā šaišit un pilnigi apburt B., kas pret ziteem, ne masakeem rakstneekem isturejās loti skepti-
 ški. Mihkla bija tomehr atminama B. ne-eere-
 dseja, eenihda, nopeetni eenihda tā šauzamos „Bildungsphilister“ (isglihtibas filistrus), kas školās un uniwersitatēs gan no katedra, gan no grahmatam, gan no šabeedriškās dšihwes noklau-
 šijuschees un atwasinajuschi sinamus, šchaurus usškatns, meetpilsonisks usškatns, teek pawisam nepee-eetami ziteem usškateem, kas dšilaki, šmal-
 kaki, wispahr zilweziskaki, isturas pret pehdejo representanteem un aistahwetajeem ar nepane-
 šamu uspuhtibu, rupjibu, ar tahdu isšmeeklu un štulbumu, kas war juhtigu zilweku eewainot lihds širds dibenam. B. apdahwinats ar šmalķu inteligenzi, juhtigu širdi, bija peedšihwojis, se-
 wischki pehdejā laikā dands, dands ruhķiu brih-
 šhu, šahpigu paseminajumu, apšmeeklu. nizina-
 šhanu no teem, kas dahwanu un isglihtibas šinā bija dands nabagaki par wiru, bet kam bija diplomi kabatā un drošhs šahwoklis šabeedribā.

Protams, ka B. šahka pamafam šajust neisdschamū naidū pret sinamo filiſtru kategoriju. Hamsuns tapat eenihst filiſtri, kahdā weidā tas ari neparahditos. Wina dewiſe ir: „épater les bourgeois“, iſſmeet iſſobot, kaitinat, eebaidit, notruloſchās, paſchgudrās, paſchtaifnās, apatiſkās, beſjuhtigās filiſtru dwehſeles. Miſterijās Hamsuns nem uſ granda kahdas maſpilschētas inteligento ſabeedribu un iſlej pah̄r to ſawu ruh̄kto ironiju, bakſta to ar ſawām ſobgalibam, tramda to ar wiſadām ahrkahrtibam, kurās leek iſdarit romana waronim wahrdā „Nagel“. Schis Nagels teek B. mihlakais tuwakais draugs, neween tas, wina atreebejs, wina domu un juhtu iſtulkotajs, wina aiſſtahws. Nekahds brih̄nums, ka B. apnemas ſawu eemiſfoto romanu iluſſret, un luh̄gt kahdu no Latweeſchu rakſtneekem to pah̄rtulkot Latweeſchu walodā. Gerunas, ka tam neradiſees laſitaju, nelih̄ds, jo B. pah̄rleezi nats, ka tas katram patiks. Lai gan ne iik dſiku, neisdschamū eespaidu kā Hamsuns, tomehr paleekamu dara uſ wina Kreemu leelais publižiſts Michailowſkis, kura darbus laſijām kopā ar B. Tas to noſtahda kā kritiki augſtaki par Brandeſu, apbrih̄no ih̄paſchi wina nepah̄rſpeh̄jamo dialektiku' un ſozialā elementa eewehroſchanu pee literariſku darbu pah̄rſpreechanas.

Kahda jaukā rudens deenā dodamees uſ man paſiſhtama mah̄zitaja muiſchu uſ medibam muiſchas prah̄wajā meſchā. B. gan flintes rokā

naxem, bet totees weikli rihkojas ar fihmulī,
 ſkižē daſchus interesantus dabas ſkatus. Wa-
 karā wiņſch atſihſtas, ka wehſturiskā glesneeziba
 pee Latweeſcheem gan newareſchot tik drihſi at-
 tihſtitees. jo truhkſchot pirzeju. Dabas ainu
 glesnotaji Latweeſcheem radifchotees drihſi, wiņam
 ari nekas neatlikſchot, ka pee tām kertees, ja
 negribot badu nomirt. Mahjā brauzot B. kreetni
 eēdſeras, paſandē ſweſchu mehteli un naw wiſu
 zelu waldbams, runā weenā runaſchānā, zel ſtrihdu,
 'lihds beidsot. Leepajā nonahzis, teiz mums ar-
 deewas, mums filiſtru dwehſelem, kas nepaſihſtot
 ihſtas omulibas. Pehz daſchām nedelam tas
 eeronas atkal pee manis ar luhgumu, to atkal
 uſnemt, jo gribot tagad giesnot „Jagaila nahwi“.
 to bildi, kurai bija pazelt B. atkal wezā
 godā Pirmās deenas B. ſtrahdā ar ſparu, uſ-
 welk leelu andekli, uſmet nerwoſeem het dih-
 waini droſcheem pirkſteem bildes galwenās daſas.
 Tas ſahk jau krahſas uſlikt, te tam bilde, pate
 ideja, wiņas iſtehlojums nepatihk; — deenam
 tas wairs nedara ne pinſeles wilzeena. Šhi
 pahrmaina bija notikuſe zaur to, ka biju B.
 paweſtijis, ka uſ jaunu gadu apſeewoſchos un la
 tad mums gan buhs jaſchkiras. Šhi wehſts
 tam nebija pa prahtam. Tas newar ſapraſt,
 kam es atteizotees no brihwās wezpuiſcha dſih-
 wes un praweeto manim, ka drihſi apnikſchot
 eet laulibas juhgā. Man bij jadſird pahrmetumi.
 ka es perſonigas eegribas labad, laupot wiņam
 eeprehju tikt uſ preekſchu, radit ko eewehrojāmu.

Beidsot tas luhds peedoschanu; kas tad buh-
 schot, ja wiensch ari ko eewehrojamu wehl ra-
 schotu, zik tak tantai ta labuma buhschot, —
 „Alles ist Mumpitz.“ Schi pessimistiska frabse
 wairs nesuhd no wina luhpam, wina energija
 un spars it ka satschuhk, tas lasa bes ihstas
 intereses, sihme scho un to un kahda jauka
 deena pahrpinsle eesahkto Jagaila nahwi un
 tai weeta sahk glesnot pawisam zitu bildi:
 „trubadurn“, kura tehlo kahdu pahriti: rasi-
 neto Don Schuanu un jaunu meiteni ar „kuplu
 meesu“, kas nosehduschees kahdas widus laikus
 pils dsilaja parka, mehnesim uslezot. Bet ari
 scho bildi pabeigt tam naw pazetibas. Bet
 jauka kahrtā tas iswed kahdu rudens tehlo-
 jumu, us koka paplahtes eededsinot wispirms
 sihmejumu un to pahrmahlejot ekkas krahsam.
 Ta paeet dezembra mehnesis un peenahk schkirscha-
 nas brihdis. Tas paeet migla, jo B. no eepel-
 nitas nandas schenki zeenidams sawus wejos
 „drugus“, bija pats labi peewilzees. Pateik-
 damees par laipno pajumti, tas teiz, ka nu
 atteikschotees atkal no „eiropaiskās ziwiliszijas“
 un nokahpschot atkal pee ihsteem zilwekeem,
 kureem ne esot kakla dumjas kulturās pangas.
 Es pahrejot ar prezeschanos filistru lehgeri, starp
 wiku un mani esot zehlusēs neislihdsinama
 plaisma; mums jaejot sawi zeli, weenam pa
 kreisi, otram pa labi. Neskatotees us scheem
 druhmeem wahrdeem, B. jau eerodas pee ma-
 nis pehz dascheem mehnescheem, isdarit daschus

wajadfigus aistleenejumus „mahkslas usplank-
 schanas“ labad. Sinadams, ka B. „aistleeneto“
 nandu pahrwehrsč brandwihnâ, sahku dot tam
 masak, kâ eepreeksč, ne wairs pa rublim un
 pusrublim, bet tikai pa kapeikam. B. no
 eesahkuma teiza gan, ka tas esot „lumpig“, bet pa-
 masam apron ar aisdewumu leelumu un prasa
 tikai 20 kapeikas no pasča sahkuma, bes us-
 prasišchanas. Mana seewa leek B. preeksčâ,
 dot tai glesnosčchanas stundas. B. nebuht ne-
 sareem ar preeku sčho preeksčlikumu, bet wis-
 pirms leek isdarit pahris sihmejumu un tad
 tikai, atradis tos par labeem, ir tik sčehligs
 dot stundas. Tas israhdas par eewehrojamu
 skolotaju. Mahza neapnikuschi sihmet pehz da-
 bas, noskatitees tur krahsas un nenemt tās no
 mahkslineeku bildem. Tas usmudina studet
 dabas parahdibas sihki jo sihki, aisrahdidams
 us Leonardo da Wintschi, kâ genialako dabas ap-
 luhkotaju, pehtitaju un zeenitaju. Pee tam
 B. prot eedwest palansčchanos us pasča speh-
 keem, mahk usmudinat, eepreezinat, ir usmanigs
 un pazeetigs bes gala. Mana seewa labpraht
 buhtu strahdajuse sem B. wadibas jo projam,
 bet winsč teek aizinats no skolotaja Br. ap-
 mestees tur us dsihwi un pagatawot glesnas
 pehz pasča patikas. Tas B. bija wairak pa
 prahtam. Pee skolotaja Br. B. pawada ilgaku
 laiku, tapat pehz tam pee kahda Latweeschu
 nama ihpaschneeka Br. Kahdas nedelas tas
 nodsihwo pee kahda meesneeka, kas winam eerahda

wisweeglako kehreenu, kà nahwigi trahpit kaujamos leellopus. B. tik ahtri eemanas, ka ismehgina ar sekmem roku ari schini branschâ. Dr. G., es un ziti beidsot eerunajam B—am, ka tam jadodas us kahdu alkoholiku sanatoriju, ja tas grib atkratitees no sawas dfereschanas ligas. Ja, B. to grib. Pabeidsis daschas glesnas preeksch minetâ daktera, B., kahda kreetna tautescha C. wadibâ aisbrauz us Somiju, kur eestahjas kà pazients alkoholiku dseedinatawâ „Pitkajerwe“, sem daktera Saksendala wadibas. Tur B. nestahw dihkâ, keras ar leelako nopeetnibu un dedsibu pee Latweeschu wehstures pehtischanas, stude smalki jo smalki „Indrika kroniku“ un taifa wairakus sihmejumas par Latweeschu kar-eiwja ahrejo isskatu, brunam, eerotscheem, apgehrbu. Sawu pehtijumu resultatus tas eeraksta deesgan beesâ burtnizâ, kuru glabâ kà azu aqbolu. Nu winam dsilaks eeskats Latweeschu kulturâ eepreeksch Wahzu eenahkschanas, un tas juhtas wairak sagatawots wehsturisiku glesnu raschoschanai. Gadu tas istura passingro, weseligo reschimu sanatorijâ, tad to sagrahbj newaldama kahre pehz „Wein, Weib und Gesang“, un tas kahdâ jaukâ deenâ dodas us Peterburgu, kur weenâ nakti weeglu meitschu un labu draugu widu notreez wisu eekrahto nandu, tà ka tahlak zeloschanai tam atkal jaisdara aisleenejumi pee la-beem draugeem. Tee winam nopehrk biletî lihds Rigai, kur tas pahrnahk brangi atspirdsis kà meesâs, tà garâ. Tam lihds minetâ „weh-

sturiskā burtnija" un albums ar skateem, gihmetnem no Somijas. Rīgā B. atkal eesahk wezo schenka dsihwi, kuru tikai pa laikam pahrnij ar dsihwi pee kahda laba drauga. Ilgaku laiku tas ufturas pee cand. rer. merc. U. kga, kas tam dod daudj nopelnit. Laijni to usnem Dr. Z. un „Selonija“, kurus tas nemitas teikt un zildinat. Bet jau pawirscham apluhkotajam naw nekahds noslehpums, ka ar B. eet us Iesu tikpat sifiski ka tikumigi. Tikai sawa Knuta Hamsuna tas neaismirst. Tas reis sanemas un noraksta tam wehstuli, ka wehletos ilustrēt wina „misterijas“ un schini noluhka tas gribot no pascha autora finat, ka winsch skato-tees us romana waroni. Hamsuns atbild. B. lihgsnibas un laimibas augstumos, pilniga ekstase. Wehstuli tas nodod manas seewas glabafchanā un allaschin apprasas, waj tik naw pasuduse, tad luhds to padot, islasa to un apmeerinat aiseet. Noteek leetas, kas dsiki skumdina wifus B. draugus un fewischki brabli. Brablis un ta draugi mehgina to glahbt, ahrstet ar hipnosi. Bet hipnosēs sehdem mas panahkuma, jo B. neimponē pat ahrsts. Buhdams smalks zilweku pasinejs, it ihpaschi totruhkumu ar smeekligo ihpaschibu issinatajs, tas pamana pee sawa daktera tahdus kehreenus, kas tam isleekas pahrak naiwi. Seanfes drihst beidsas un schuhposchana peenemas. Issamifumā brablis luhds teesu, atsiht B. par jukuschu. Bet teesas pawehste to neatron, jo tam naw pastahwigas

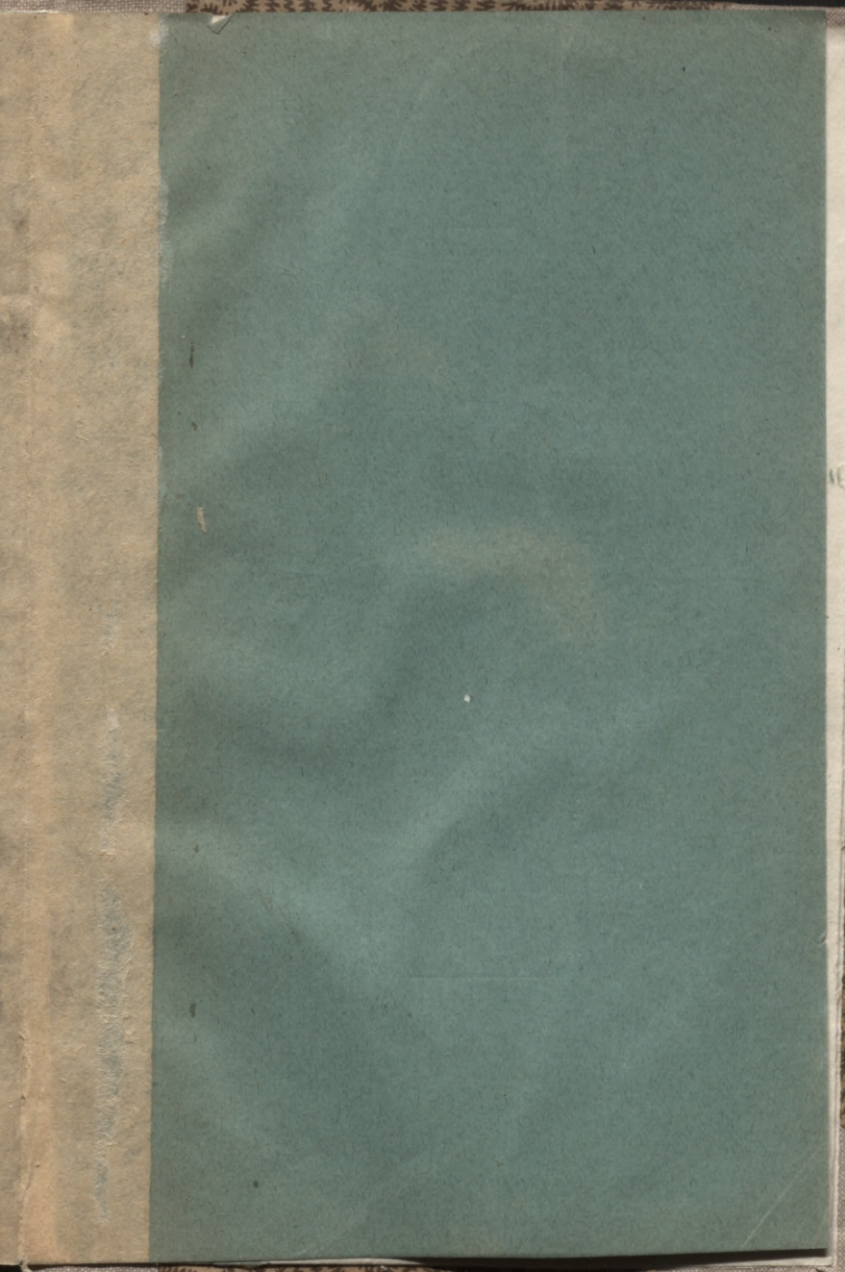
mahjas weetas. Nesin kur 1904. gada pavarī dābujis finat, ka esmu nopirzīs Tornakalnā mahju ar dahrsu, tas peedahwajas tur strahdat. Es cerahdu tam tur istabu un apsolos winam eerihkot ateljē, ja tas atteiksēes no schubposchānas. B. apsolas wisu, buhdams bes gala preezigs par to, ka tam buhs saws ateljē. Daschas deenas dahrsā nostrahdajees un nāndu sarehmis, tas nosuhd. Welti to gaidu, klauschinu, pasudis, kā uhdeni eekritis. Te 28. julijā, ap plkst. 4 pehž pusdeenas man eenes wehstuliti no Baumana brahla. Ta ir ihša, bet fatreež mani kā pehrkona spehreens. „Schodeen pulkstēn 4 pehž pusdeenas paglabās muhsu Arturu Dekaba kapōs. Lubdjam us klusu peedalischānos.” Tā tad par wehlu; nedabuju pat semes saujinu usmest ilggadejam istabas beedrim un draugam us wina pehdejo atdufas weetu.

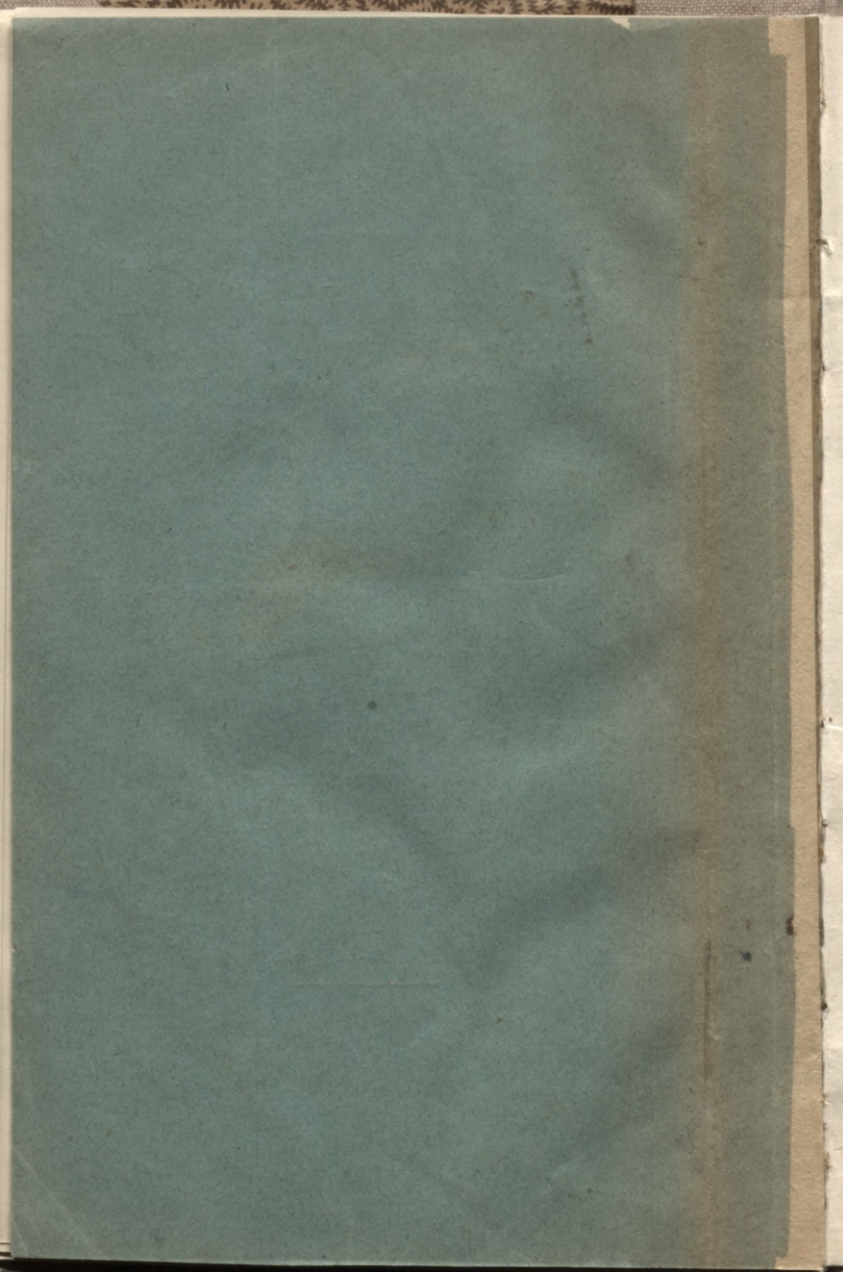
Tā aīsgahja nabaga Arturs B. sawā 38. dsihwibas gadā, ahtrā dilona nomahkts, ispildijis tikai wismasako dānu no zeribam, kuras ar leelām teesibam lika us wīnu Latweeschu tauta; tā beidsās eewehrojamā tehwa eewehrojamais dehls! Newilus man eekriht prahtā wina wahrdi pee muhsu pirmās fatikschānās: „Tikai es waru buht few dakteris, zits neweens mani neisahrstēs, isnemot nahwi, kura, kā finat, pamatigi isahrstē wīfas slimibas.”

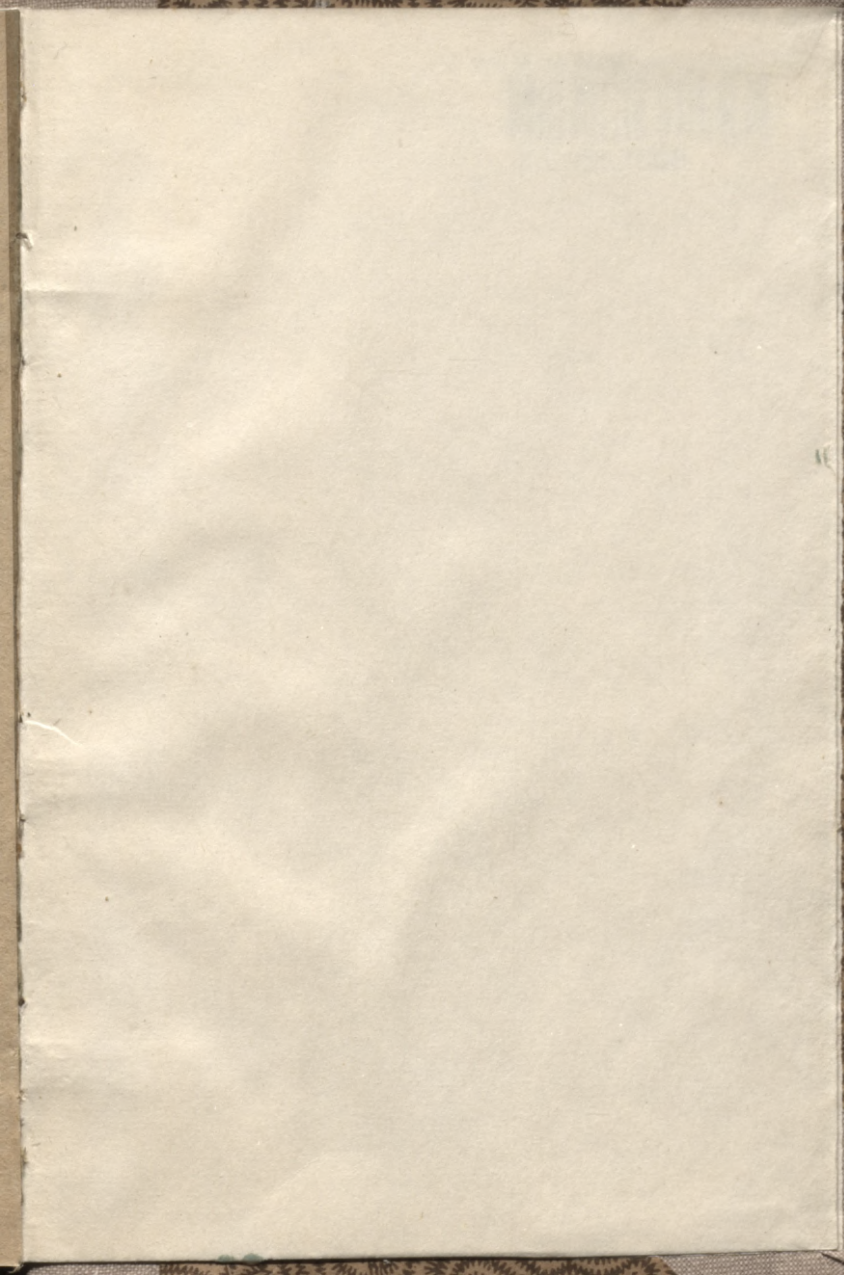

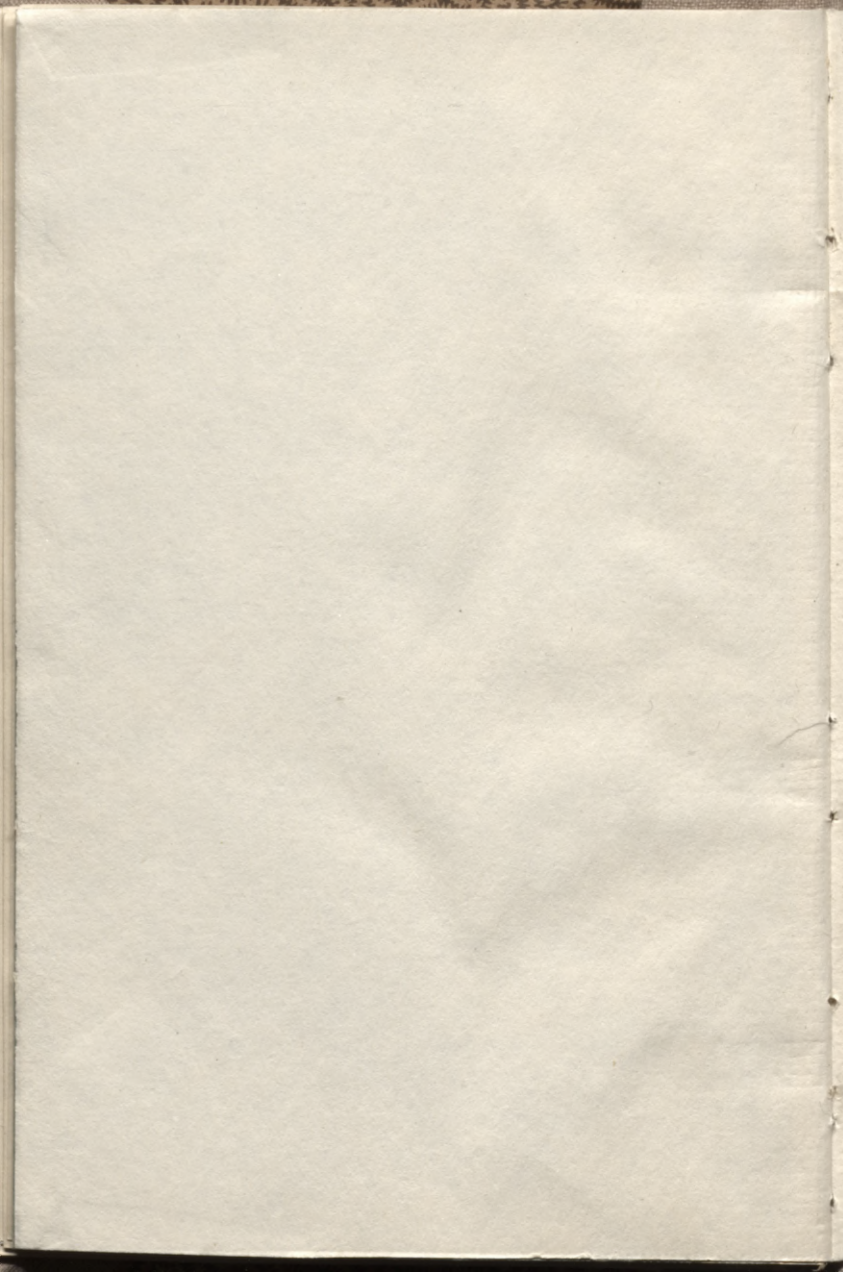
Drukas ktuhdas.

	8.	labbusê,	15	rindinâ	no	angščas	stahw:	tas, kas	—
								jalasa:	tad, kad
11	"		10	"	"	apakščas	stahw:	ka	Zuhs
								jalasa:	kalab Zuhs
14	"		13	"	"	"	stahw:	deferiora	—
								jalasa:	deteriora
14	"		5	"	"	"	stahw:	devue	—
								jalasa:	de vue
17	"		15	"	"	angščas	stahw:	šanehma	
								jalasa:	šanehmis
18	"		5	"	"	apakščas	stahw:	Nobranza	—
								jalasa:	Nobranzam
18	"		3	"	"	"	stahw:	bij wifai	—
								jalasa:	nebij wifai
19	"		14	"	"	"	stahw:	nebuht	—
								jalasa:	kateht
20	"		3	"	"	angščas	stahw:	eedschris	—
								jalasa:	eedschrees
"	"		13	"	"	apakščas	stahw:	šinat	
								jalasa:	šinatu
"	"		9	"	"	"	stahw:	pa	—
								jalasa:	dar
21	"		16	"	"	angščas	stahw:	zitu,	
								jalasa:	zitu škizu
22	"		8	"	"	"	stahw:	attišiita	
								jalasa:	išpehiita
"	"		13	"	"	"	stahw:	šludinaja	
								jalasa:	študeja.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309057008